

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1680/2024
04.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, предузетник Самостална аутопревозничка радња, из ..., чији је пуномоћник Ксенија Булатовић, адвокат из ..., против туженог ББ, ради утврђења ништавости уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2665/2023 од 31.01.2024. године, у седници одржаној 04.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2665/2023 од 31.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П1 71/2021 од 13.06.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је апсолутно ништав уговор о раду од 25.05.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 250.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 158.625,00 динара, док је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка преко досуђеног до траженог износа од 217.125,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2665/2023 од 31.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу (ставовима првом и другом изреке) и у усвајајућем делу става трећег изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побиијену пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеном поступку. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је другостепени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим закључио уговор о раду од 25.05.2018. године, којим је засновао радни однос код туженог на неодређено време на радном месту „возач камиона“. Радни однос је заснован са пуним радним временом у трајању од 40 часова недељно. Тачком 5. наведеног уговора је наведено је да је запослени дужан да ступи на рад 25.05.2018. године, а тачком 8. уговора о раду је одређено да зарада запосленог износи 20.000,00 динара уз обавезу послодавца да плати порезе и доприносе на зараду. Радни однос му је престао 25.11.2018. године, с тим да тужени као запослени није био пријављен на обавезно социјално осигурање. Тужени је професионални возач камиона и од 2013. године је у старосној пензији. Договор између тужиоца и туженог је био да накнада за рад буде 10% од бруто реализације на месечном нивоу, као и исплата дневнице у висини од 1.000,00 динара. Утврђено је да је по позиву тужиоца, тужени са својом супругом ВВ отишао код тужиоца којом приликом му је супруга тужиоца предала два примерка уговора о раду на којима је већ стајао потпис и печат тужиоца, а које примерке је тужени том приликом и потписао. Пред Основним судом у Лозници П1 5/2020 води се парнични поступак ради исплате минималне зараде и уплате доприноса за период од 25.05.2018. године до 25.11.2018. године, по основу напред наведеног уговора о раду. Поступак није правноснажно окончан.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом одредби чланова 30. став 1, 31. и 32. Закона о раду и чланова 26., 72., 103. и 109. Закона о облигационим односима, одбили тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о раду. Нижестепени судови су заузели становиште да је предметни уговор о раду пуноважан и да производи правно дејство и да тужилац није доказао да потпис на уговору о раду није његов.

Према оцени Врховног суда, становиште нижестепених суда је правилно.

Наиме, одредбом члана 32. став 1. Закона о раду ЗОР („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05 ... 75/14), прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад у писаном облику. Ставом 2. истог члана прописано је да ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Одредбом члана 33. став 1. ЗОР прописано је да уговор о раду садржи: 1) назив и седиште послодавца; 2) лично име запосленог, место пребивалишта, односно

боравишта запосленог; 3) врсту и степен стручне спреме, односно образовања запосленог, који су услов за обављање послова за које се закључује уговор о раду; 4) назив и опис послова које запослени треба да обавља; 5) место рада; 6) врсту радног односа (на неодређено или одређено време); 7) трајање уговора о раду на одређено време и основ за заснивање радног односа на одређено време; 8) дан почетка рада; 9) радно време (пуно, непуно или скраћено); 10) новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду; 11) елементе за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог; 12) рокове за исплату зараде и других примања на која запослени (став 1.).

Према члану 103. став 1. ЗОО, уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Сагласно наведеном, Закон о раду прописује обавезне елементе које сваки уговор о раду мора да садржи, односно Законом је одређено која питања између послодавца и запосленог морају бити дефинисана приликом заснивања радног односа. Супротно наводима ревизије, предметни уговор о раду закључен је између туженог и тужиоца 25.05.2018. године, садржи њихове потписе и печат тужиоца, као и новчани износ основне зараде од 22.000,00 динара на дан закључења уговора о раду, а што представља обавезане елементе уговора о раду у смислу цитиране одредбе члана 33. Закона о раду. Супротно наводима ревизије између странака постигнута је сагласност о битним састојцима уговора, у смислу члана 26. ЗОО, изјава воље је дата слободно и озбиљно. Међутим, тужилац је знао да закључује уговор о раду са старосним пензионером, па је постојао и усмени договор којим је био одређен новчани износ основне зараде као и елементи за утврђење радног учинка, због чега неосновано указује да предметни уговор није ни закључен.

Код наведеног, правилно су нижестепени судови закључили да је предметни уговор о раду није закључен супротно одредби 33. Закона о раду јер садржи потписе парничних странака и новчани износ основне зараде као обавезан елемент уговора о раду, због чега исти није ништав у смислу одредбе члана 103. ЗОО. Побијаном одлуком су правилно примењене одредбе Закона о раду, који иако се ради о специјалном пропису, не искључује примену Закона о облигационим односима као општег прописа уговорног права код оцене пуноважности уговор, па се неосновано ревизијом тужиоца истиче да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право.

Такође, заснивање радног односа са пензионером условљено је врстом пензије коју остварује (старосна, породична или инвалидска пензија). Старосни пензионер може поново ступити у радни однос код послодавца или започети самосталну делатност и уз то задржати право на старосну пензију. Како је у току поступка утврђено да је тужени старосни пензионер, а коју чињеницу тужилац у току поступка није оспоравао закључени уговор о раду није противан принудним прописима из члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању па није ни ништав, како то правилно закључује и другостепени суд.

Поред тога, одредбом члана 231. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да ако суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице примениће се правила о терету

доказивања, а ставом 2. овог члана, да странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање тог права, ако законом није другачије прописано.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитирану одредбу члана 231. ЗПП, правилан је закључак нижестепених судова да тужилац није доказао да потпис на уговору о раду није његов. Тужилац у току поступка није приложио доказе, нити је предложио извођење доказа на основу којих би суд могао да утврди чињенице од значаја за одлуку по његовом тужбеном захтеву.

Наводи ревизије којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни суд није ценио јер се из ових разлога ревизија не може изјавити, сходно члану 407. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић